

VAN PRAKTISCHE NAAR PRINCIPIËLE OECUMENE

Eind augustus was ik in de Nieuwe Kerk aan de Dam in Amsterdam. Daar werd herdacht dat 70 jaar geleden de Wereldraad van Kerken in diezelfde kerk werd opgericht. De Wereldraad omvat op dit moment 350 kerken met ongeveer 500 miljoen leden. Bij de oprichting was een grote rol weggelegd voor een Nederlandse predikant, dr. Willem Visser 't Hooft. Hij werd de eerste secretaris-generaal van de Wereldraad. In 1948 was geen enkele vertegenwoordiger van de Rooms-Katholieke Kerk aanwezig. Rome hield zich volkomen afzijdig. En dat bleef feitelijk zo tot aan het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965). Hoe anders was het eind augustus. Ik mocht in de Nieuwe Kerk het Nederlandse episcopaat vertegenwoordigen. En al eerder dit jaar vloog paus Franciscus naar Genève om daar in het hoofdkwartier van de Wereldraad woorden van verzoening en verbondenheid te spreken. Wat is er in de afgelopen 70 jaar op oecumenisch terrein toch ontzettend veel ten goede gekeerd.

Vleugels

De oecumenische beweging, zo kan gerust gesteld worden, heeft vleugels gekregen. Persoonlijk ben ik voorzichtig om Gods hand in de geschiedenis aan te wijzen

maar ik beschouw het streven naar christelijke eenheid als een uitermate groot geschenk van Gods Geest. Veel historisch gegroeide verschillen zijn in onze tijd uitermate betrekkelijk geworden. Natuurlijk is er een verschil tussen een remonstrant, een rooms-katholiek en een lid van de Gereformeerde Bond binnen de Protestantse Kerk. Er zijn zeker verschillen in geloofsbeleving en spiritualiteit. Maar wij hebben mogen ontdekken dat de overeenkomsten tussen de christelijke tradities veel groter zijn dan die verschillen. En waar wij ons ook op het christelijk erf bevinden, wij staan allemaal voor dezelfde vragen en uitdagingen. Binnen alle christelijke kerken worden stevige debatten gevoerd over de positie van de vrouw, over thema's als homoseksualiteit of voltooid leven. En bijna alle christelijke gemeenschappen staan, zeker in de westerse wereld, voor een overdrachts crisis. Hoe kunnen wij de nieuwe generaties boeien voor de persoon van Christus en zijn Evangelie? Ongetwijfeld vormt de grootste uitdaging de crisis rond de Godsvraag. De religieuze onzekerheid van de westerse cultuur gaat aan de kerkdeuren niet voorbij. Het hemels baldakijn, om met Peter Berger te spreken, is voor niet weinig Nederlanders, gelovig, ongelovig of daartussenin, verwaagd. De onlangs overleden historicus H.W. von der Dunk schreef een indrukwekkende geschiedenis van het 20ste-eeuwse Europa onder de titel 'De verdwijnende hemel'. In een tijd van ontkerkelijking en ontkerstening zouden alle vrienden van Christus,

welke accentverschillen zij ook hebben, elkaar moeten zoeken en vinden. Met grote schaamte over onze gegroeide verdeeldheid. En als een teken van gehoorzaamheid aan de Heer zelf die immers harts-tochtelijk heeft gebeden dat al zijn leerlingen één zouden zijn. Een in Hem zoals Hijzelf een is met de Vader

Zwanenbroeders

Eind september werd in de Sint Jan, met prinses Beatrix als belangrijke gast, een groot concert gegeven bij gelegenheid van 700 jaar Zwanenbroeders. In 1318 werd de Zwanenbroederschap opgericht om eer te brengen aan Maria. Het laatmiddeleeuwse 's-Hertogenbosch had de wind steeds meer in de zeilen gekregen. De Sint-Jan zou terecht de trots van de stad worden. En hier kreeg ook de devotie voor Onze Lieve Vrouw steeds meer gestalte. De Zwanenbroeders kregen in de kerk een eigen kapel. Na de inname van de stad door Frederik Hendrik in 1629 kon de Broederschap kiezen voor opheffing of het toelaten van protestantse leden. Men koos gelukkig voor het laatste. Praktische oecumene in de 17de eeuw. Gelukkig is die in onze dagen omgezet in een principiële oecumene. Laten wij onze gaven van hoofd en hart blijven inzetten om een verdere toenadering onder ons christenen te realiseren.

Mgr. dr. Gerard de Korte

Agenda

oktober

- 1 11.00 uur permanente raad, Utrecht
16.00 uur vespers Sint-Janscentrum
- 2 19.30 uur lezing gemeenschapshuis Asten
- 3 10.00 uur classes vergadering
- 4 10.00 uur stafvergadering
15.30 uur afscheid secretaris universiteitsbestuur Radboud-universiteit, Nijmegen
- 5 10.30 uur inzegening kapel, Tilburg
19.30 uur sponsordiner Wereldjongerendagen
- 6 19.00 uur H. Vormsel, Diessen
- 7 10.00 uur Eucharistie Franciscusfeest, Alem
14.30 uur jubileumconcert Jeroen Boschkoor, Grote Kerk Den Bosch
- 8 15.00 uur Katholieke Vereniging voor Oecumene, Den Bosch
19.30 uur diakenberaad
- 9 10.00 uur bisschoppenvergadering, Vleuten
18.30 uur catechese Orde van Malta
- 10 10.30 uur bezoek en kennismaking synagoge Eindhoven
- 11 10.00 uur stafvergadering
14.00 uur VKMO, 's-Hertogenbosch
19.30 uur visitatie
- 12 13.00 uur symposium Radboud-universiteit, Nijmegen
- 13 10.00 uur Eucharistie schuttersgilden, kathedraal
- 14 9.30 uur Eucharistie, Reusel
- 15 11.00 uur ontmoeting met religieuzen, abdij van Berne, Heeswijk-Dinther
- 16 10.00 uur viering 10 jaar Joannes Zwijsen, Tilburg
- 17 10.00 uur stafvergadering
- 18 10.00 uur Eucharistie b.g.v. de dies natalis van de Radbouduniversiteit in Nijmegen
- 20 10.30 uur lezing 'Laudato Si', Breda
- 21 Eucharistie
14.30 uur concert Eindhoven
- 22 16.00 uur werkbezoek, Nuenen
- 23 10.00 uur wijkcontactpersonen geloofsgemeenschap IJsselstein
- 24 10.00 uur stafvergadering

25 – 28 reis naar Rome met de seminaristen van het Sint-Janscentrum

31 landelijke diakenkring Sint Janscentrum, kathedraal

Benoemingen / ontslagen

Mevrouw **I.T.M. van Baal** te Zetten per 1 september 2018 de pastorale zending als pastoraal werkster van de parochie Heilige Augustinus te Berlicum onder gelijktijdig eervol ontslag als pastoral werkster van de parochie H.H. Cosmas en Damianus te Groesbeek.

De heer **K.J.E. Jordens** te Eindhoven per 1 september 2018 eervol ontslag van de zending als pastoraal werker in het Catharina Ziekenhuis te Eindhoven.

De eerwaarde heer **A.C.J. Jansen** te Hilvarenbeek per 1 oktober 2018 benoeming tot diaken van de parochie Sint Willibrordus te Eersel.

In memoriam

Op 20 augustus 2018 is te Teteringen overleden de zeereerwaarde pater **Antonius Jozef van Steen svd**, emeritus pastoor van de parochie H. Antonius van Padua te Asten-Heusden.

Pater Van Steen is geboren in Rotterdam op 12 februari 1917 en tot priester van de Missionarissen van het Goddelijk Woord gewijd op 18 augustus 1946. Na 30 jaar in de Missie in Indonesië gewerkt te hebben, werd hij na zijn terugkeer in Nederland in 1983 assistent in de Lambertusparochie te Someren-Dorp. Per 27 november 1986 werd hij benoemd tot pastoor van de parochie H. Antonius van Padua te Asten-Heusden,

voor welke gemeenschap hij ook werkzaam bleef nadat de parochie was opgegaan in de Angelusparochie en vervolgens in de parochie Heilige Franciscus. Per 22 november 2016 is aan hem vanwege zijn gezondheid en verhuizing naar het Missiehuis in Teteringen eervol ontslag verleend.

Moge hij rusten in vrede!

SchuldHulpMaatje

Een groeiend aantal huishoudens heeft financiële problemen. Niet alleen binnen uw kerkelijke gemeenschap, maar ook achter heel wat voordeuren in uw eigen wijk. Uw plaatselijke kerk kan deze mensen een helpende hand bieden.

SchuldHulpMaatje heeft een methode ontwikkeld om mensen met financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken en effectief te helpen. Vrijwilligers van SchuldHulpMaatje bieden hulp aan mensen die te maken hebben met (dreigende) schulden. Dat doen zij snel en zonder oordelen. Om een vicieuze cirkel van schulden te voorkomen, richten zij zich voor de langere termijn ook op zelfredzaamheid en bewust financieel gedrag. SchuldHulpMaatje is een initiatief van de kerken in Nederland in nauwe samenwerking met de burgerlijke gemeenten

SchuldHulpMaatje helpt u graag bij het ontsluiten van een lokaal netwerk. U kunt rekenen op deskundige ondersteuning bij de opbouw van een lokale SchuldHulpMaatje-organisatie. SchuldHulpMaatje voorziet in

deskundigheidstrainingen voor de vrijwilligers, een werkplan en het nodige praktische werkmateriaal.

Kijk voor meer informatie op: schuldhulpmaatje.nl/kerken of neem contact op met Embregt Wever, diocesaan medewerker voor diaconie en missie: eweaver@bisdomdenbosch.nl
tel.: 073 523 20 61.

Missie in het hart van de parochie

Is het mogelijk in deze tijd? Een bloeiende, katholieke parochie waar mensen van alle leeftijden en achtergronden graag komen, zorg dragen voor elkaar en voor mensen in hun omgeving? Of heeft u – als u eerlijk bent – de hoop verloren dat dit mogelijk zou zijn?

Als deze vraag u bezighoudt, dan is het de moeite waard om deel te nemen aan de Inspiratiedag ‘Missie in het hart van de parochie’, welke georganiseerd wordt op zaterdag 15 december 2018.

Aanleiding voor deze dag is allereerst de oproep van Mgr. De Korte om in parochies eerste prioriteit te geven aan missionair pastoraat, maar ook dat er binnenkort Nederlandse vertalingen verschijnen van twee interessante boeken rondom dit thema: *Rebuilt* en *Divine Renovation*.

De Inspiratiedag wil parochies helpen, die werk willen maken van de missionaire uitdaging maar niet weten hoe te beginnen en hoe ze parochianen hier enthousiast voor kunnen maken.

Tijdens de Inspiratiedag wordt een inhoudelijk bezinning gegeven op de situatie van de parochies. We denken na over wat onze identiteit is, wat ons als Kerk belemmert en waar de kansen liggen. Er zal ook ruim aandacht zijn voor ervaringsverhalen van parochies die al begonnen zijn met het plaatsen van missie in het hart van de parochie. Door de theorie en de praktijkverhalen zullen we op deze Inspiratiedag ‘tools’ ontvangen om zelf van start te kunnen gaan.

De Inspiratiedag zal plaats vinden op het Sint-Janscentrum - het vormingshuis van het bisdom - in 's-Hertogenbosch.

Welkom zijn priesters, diakens, pastoraal werkers, maar evenzeer catechisten en andere gelovigen die hun parochie tot bloei willen brengen. Kom vooral samen! De dag wordt verzorgd door Alpha Nederland, samen met ervaringsdeskundigen vanuit diverse parochies die al ervaring hebben opgedaan.

We hopen dat de interesse voor deze dag bij parochies groot is. Deelname is zoals altijd beperkt. Tijdig aanmelden wordt dan ook ten zeerste aanbevolen per e-mail: vormingscentrum@bisdomdenbosch.nl. Vermeld bij uw aanmelding uw naam, uw contactgegevens, uw ‘rol’ in de parochie en de naam van uw parochie.

Benefietdiner voor Wereldjongerendagen

De jongeren uit het Bisdom van 's-Hertogenbosch die deelnemen aan de Wereldjongerendagen in Panama organiseren op 5 oktober een benefietdiner in het Sint-Janscentrum. Onder de titel ‘Dineren en dromen met bisschop de Korte!’ wordt een uitgebreid diner geserveerd. Bisschop De Korte zal er spreken over zijn dromen over de toekomst van de Kerk. Ook abt Bernardus Peeters (Abdij O.L.V. van Koningshoeven) en commissaris van de koning Wim van de Donk laten hun licht schijnen op dat thema. Deelname aan het exclusieve diner kost € 90.

De opbrengsten komen geheel ten goede aan de bekostiging van de reis van de jongeren uit ons bisdom, naar de Wereldjongerenda-

gen die van 22 t/m 27 januari plaatsvinden in Panama. Aanmelden kan via: jbdb.wjdpanama@gmail.com.

Cursus Tienerpastoraat ‘Durven met drama’

In hoeverre kunnen tieners vrij zijn in hun spirituele ontwikkeling? Kunnen tieners nog wel zichzelf zijn tegenover anderen en tegenover God met alle druk die ze tegenwoordig ervaren? De afdeling Jeugd en Jongeren van het bisdom organiseert een driedelige cursus voor begeleiders in het tienerpastoraat en belangstellenden. In deze cursus rondom het thema ‘drama’ willen we handvatten ontdekken om tieners te kunnen begeleiden in de ontwikkelingen die ze doormaken.

De eerste avond vindt plaats op 9 oktober in het bisdomkantoor, Parade 11 te 's-Hertogenbosch. Meer informatie vindt u op: www.jongbisdomdenbosch.nl of kunt u aanvragen per mail via: jongeren@bisdomdenbosch.nl

SamenMaaltijd 18 november

Op 18 november is de Zondag van de Armen. Het bisdom heeft de parochies in dat kader deelname aan de diocesane activiteit *SamenMaaltijd* aanbevolen: de organisatie van een feestelijke maaltijd voor iedereen in de parochie, jong en oud, arm en rijk. De uitnodiging daarvoor kan in het bijzonder gericht worden aan hen voor wie een gezamenlijk feestelijk maal niet altijd vanzelfsprekend is.

Informatie over deze diocesane activiteit is half september naar alle parochies gestuurd. Voor vragen, suggesties en nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer Embregt Wever, diocesaan medewerker voor diaconie. De heer Wever is

bereikbaar via tel.nr.: 073 523 20 34,
06 547 565 65 en e-mail:
eweever@bisdomdenbosch.nl

Landelijke viering heiligverklaring Mgr. Romero

Op zondag 14 oktober zal paus Franciscus in Rome niet alleen zijn voorganger Paulus VI heilig verklaren, maar ook de in 1980 in El Salvador achter een altaar doodgeschoten aartsbisschop Oscar Romero.

In die tijd kwam de arme Indiaanse boerenbevolking in dit Midden-Amerikaanse land steeds meer op voor haar rechten. Sommige priesters die hen ondersteunden, werden doodgeschoten. Romero ontwikkelde zich steeds meer tot een bisschop die het voor de armen opnam en hun uitbuiting en onderdrukking veroordeelde. Begin 1980 ontving hij daarvoor een eredoctoraat in Leuven. De aanslag op hem kort daarna door een rechts doodseskader

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van het **bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds)
NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres:
nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11

5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres: Postbus 1070

5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

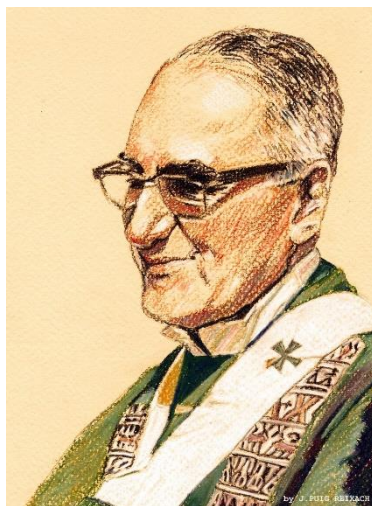
W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

markeerde het begin van de Salvadoraanse burgeroorlog, waarbij tot 1992 zo'n 75.000 mensen om het leven kwamen. Romero werd in 2015 zalig verklaard.

Zijn persoon, zijn opstelling en zijn gewelddadige dood maakten ook in ons land indruk. Op zaterdag 13 oktober om 14.00 uur zal er, ter gelegenheid van de heiligverklaring van deze martelaar, een bijzondere eucharistieviering zijn, voor mensen uit heel Nederland, in de Dominicuskerk aan de Händelstraat in Utrecht.

Voorganger is Mauricio Meneses, afkomstig uit Colombia en priester van het aartsbisdom. De voertaal is Nederlands en Spaans. Er zingt een Spaanstalig koor van migranten uit Rotterdam met ook leden uit El Salvador. Na de viering volgt, na een korte pauze, een lezing (in het Nederlands) over de persoon en het pastorale beleid van Mgr. Romero door de uit

Panama afkomstige en in Nijmegen werkzame missioloog Jorge Castillo Guerra. Na afloop is er een informele ontmoeting. Iedereen is welkom. Parkeren gratis rond de kerk, in de parkeergarage van AH tegenover de kerk en bij het Landelijk Dienstencentrum van de PKN, Joseph Haydnlaan 2A. Het is 25 minuten lopen vanaf het centraal station. Bus: lijn 5 richting 'Cartesiuslaan via Oog in Al' halte Beethovenlaan.

Impulsdag voor Parochievernieuwing

Op zaterdag 10 november 2018 wordt in Utrecht een Impulsdag voor Parochievernieuwing georganiseerd. Het thema van deze dag is 'Gebed als fundament voor parochievernieuwing'.

Mgr. Hendriks, hulpbisschop van het bisdom Haarlem-Amsterdam, zal in de morgen een inleiding verzorgen over dit onderwerp.

In de middag vinden er drie workshops plaats, waar het thema van (gebed en) parochievernieuwing een vertaling krijgt naar de parochiepraktijk. Er zal aandacht worden besteed aan het project *Rebuilt* in de Lucasparochie te 's-Hertogenbosch.

Er zal mede ingegaan worden op het belang van de Alphacursus voor de weg van parochievernieuwing. Eén van de workshops zal ingaan op hoe je concreet in en met een parochie kunt gaan bidden. En een laatste workshop zal gaan over hoe je leiding kunt geven aan een team binnen een parochie en waarom dat zo belangrijk is in het proces van parochievernieuwing. Deelnemers kunnen twee van de drie workshops volgen.

De dag duurt van 10.00 uur tot 16.30 uur en wordt gehouden te Utrecht. De dag is bedoeld voor pastorale beroepskrachten en (kern)vrijwilligers uit alle bisdommen en bewegingen.

Kijk voor meer informatie en aanmelding op:
www.parochiespiritualiteit.org